

Tradició valenciana de les animetes

Actualment, la festa lúdica de Halloween ha monopolitzat les celebracions de la vespra del dia de Tots Sants, però a les nostres terres hi ha hagut altres tradicions que al llarg del temps han recordat els difunts de la família durant estos dies.

Segons una creença popular que ja compartien celtas i altres pobles antics, el dia de Tots Sants a poqueta nit, les ànimes del Purgatori tornen, per un dia, a les cases que habitaven (això explica la por de caminar per sendes solitàries i topar-se amb alguna aparició). L'endemà, però, han de tornar al seu estat habitual. Si no s'encenen candeles o "palometes", les ànimes en pena es poden perdre en el seu camí cap al cel. No debades es pensava que pujaven al cel entre Tots Sants i el Dia de les Ànimes o Dia de Difunts. D'ací ve la tradició d'encendre candeles que suraven en oli, les "palometes". Una per cada ànima d'un familiar perdut i que es mantenien des del dia de Tots Sants fins al migdia del Dia de les Ànimes, el dia 2 de novembre.

El dia de Tots Sants era, a les nostres terres, una jornada d'estar a casa, vora la llar. Hi ha multitud de rondalles que ens parlen de caçadors que no respecten la festa, se'n van a caçar i ja no tornen més; rondalles de pescadors que no gosen eixir a pescar, perquè en Tots Sants només es pesquen desgràcies, etc.

La visita al cementeris i l'ofrena de flors a les tombes dels familiars és característica de qualsevol dels dos dies i ha estat associada, durant molt de temps, a determinades formes de costumisme veïnal, com l'estrena de peces d'abric, l'aparició de castanyeres als carrers o la venda de dolços característics, com el panellets de mort o els ossets de sant.

Finalment, recordem que en valencià es diu Tots Sants i NO Tots els Sants.

